

5,4 miljoen voor gasvrije Bossche wijk

Den Bosch krijgt 5,4 miljoen om een deel van 't Zand voorop te laten lopen: de buurt wordt vanaf 2021 geleidelijk aardgasvrij. **Zitten de bewoners daar op te wachten?**

Peter de Bruijn

Den Bosch

De volksbuurt 't Zand moet de komende jaren geleidelijk aardgasvrij worden. Buurtbewoner Yavuz Erdem tikt op z'n portemonnee. „Het moet wel iets opleveren”, zegt hij. „Niets extra kosten. Maar ik zou het ‘zonder aardgas’ wel willen proberen.”

Het idee vindt wijkbewoner Remco Ponsen goed. De uitvoering wat minder. „Ons flatgebouw heeft net nieuwe cv-ketels gekregen”, weet hij. „Had daarmee gewacht. Bij aardgasvrij heb ik bijvoorbeeld een andere kookmogelijkheid nodig. Een elektrische auto? Dat is nu niet te betalen! Ik hoop ook dat we geen stadsverwarming krijgen. Dat is heel duur hoorde ik. Ik denk dat duurzaam voor veel buurtbewoners veel te veel gaat kosten.”

‘In de kinderschoenen’

Sjoerd van Uijtrecht vindt het goed dat de buurt van het gas af gaat. „Maar ik denk dat ‘zonder gas’ nog in de kinderschoenen staat. Een brief van de gemeente Den Bosch vorige maand? Die heb ik gehad,

Het moet wel iets opleveren. Ik zou het ‘zonder aardgas’ wel willen proberen

– Yavuz Erdem, buurtbewoner

maar ik heb hem nog niet opengemaakt.”

In die brief staat dat een deel van de wijk 't Zand een rijksbijdrage van 5,4 miljoen euro krijgt voor een ‘proeftuin’ rondom aardgasvrije wijken. „Langzaam gaan we in Den Bosch van het aardgas af. Zodat u ook in de toekomst comfortabel en betaalbaar kunt blijven verwarmen en koken. Maar dan op een duurzame manier”, aldus de brief die is ondertekend door duurzaamheidswethouder Mike van der Geld.

Buurtinitiatief

Het Bossche project wordt ‘getrokken’ door zo'n 15 wijkbewoners in buurtinitiatief 't Ecozand, de gemeente en tal van organisaties waaronder drie woningcorporaties, netbeheerder Enexis en welzijnsinstelling Farent.

„We hadden een feestje willen houden, maar vanwege corona ging dat niet”, zeggen penningmeester Jessica van Oostende en voorzitter William Droog van 't Ecozand. „We hadden de omgeving letterlijk willen laten proeven van onze proeftuin”, aldus kunstenaar Droog. Hij bedacht zijn duurzame (eco)plan zo'n twee jaar geleden.

„Ik wil dat mijn dochttertje straks ook een normale toekomst heeft. Bovendien kon je toen als huurder nog niet zo veel aan energietransitie doen. Ik dacht: Dan ga ik zelf iets verzinnen.”

Zonnewarmte

Het idee is om in 't Zand Noord de komende jaren uiteindelijk zo'n 500 koop- en huurwoningen met

▲ William Droog (l) en Jessica van Oostende van 't Ecozand. In 2021 wordt begonnen met het gasvrij maken van de wijk. FOTO MARC BOLSIUS

verschillende energielabels te verwarmen met vooral zonnewarmte.

Op een deel van de daken in de wijk worden speciale panelen gelegd die warmte en elektriciteit kunnen opwekken.

De warme of koude lucht wordt onder de grond in putten opgeslagen en vervolgens via een warmtenetwerk over de woningen verdeeld.

De cv-ketels worden dan vervangen door warmtepompen. „Het is een cirkeltje; een ecosysteem”, legt Droog uit. „In de zomer oogst je warmte en lever je koelte en in de winter draai je het

open. Je levert warmte en oogst je koelte.”

De bedoeling is om in 't Zand in 2021 of 2022 te beginnen in een flat met 22 woningen. Om welke flat het gaat, zegt Droog niet. „We zijn in gesprek. De helft staat ervoor

Ik denk dat duurzaam voor veel buurtbewoners veel te veel gaat kosten

– Remco Ponsen, wijkbewoner

open om gasvrij te worden.”

De bedoeling is dat het project daarna verder in de wijk wordt uitgerold. Veel mensen denken dat de energietransitie veel extra geld gaat kosten. Degenen die meedoen moeten bijvoorbeeld een inductiekookplaat aanschaffen, er worden zogenaamde PVT-zonnepanelen op daken gelegd en bewoners met een koophuis moeten een warmtepomp kopen.

Collectief inkopen

„'t Ecozand is een buurtcoöperatie i.o. We willen straks eventueel collectief inkopen”, zegt Van Oostende. „We willen als wijkbewo-

ners ‘onze’ energietarieven bepalen”, vult Droog aan. „Welzijnsorganisatie Farent doet mee in ‘onze’ proeftuin. Er wonen mensen in deze wijk die een koop- of (sociale) huurwoning hebben. Bij mensen aan de onderkant van de samenleving die de energietransitie echt niet kunnen betalen wordt de omslag ook mogelijk gemaakt. Hoe dat moet gaan we in ‘onze’ proeftuin ontdekken.”

■ 't Ecozand en de gemeente geven op 17 november een online informatiebijeenkomst. Aanmelden kan per e-mail via economie-energie@s-Hertogenbosch.nl.

Den Bosch is dit keer de enige in Brabant

DEN BOSCH Buurtinitiatief 't Ecozand in Den Bosch is één van de negentien proeftuinen in ons land die geld hebben ontvangen van het rijk. Het ministerie van Binnenlandse Zaken trok vorige maand voor het *Programma Aardgasvrije Wijken* (PAW, red.) bijna 100 miljoen euro uit om te leren en te ontdekken hoe dorpen, wijken en buurten de komende jaren het beste aardgasvrij kunnen worden gemaakt. In 2018 werden 27 projecten in onder meer Terheijden in de gemeente Drimmelen, Eindhoven (Proeftuin 't Ven) en Tilburg (Proeftuin Quirijnstok) geselecteerd. Den Bosch is nu de enige Brabantse gemeente die een bijdrage uit het rijkspotje ontvangt.

Volgend jaar komen er meer ‘proeftuinen’ in ons land bij. Nederland wil volgens het klimaatakkoord tot en met 2030 anderhalf miljoen woningen en andere gebouwen verduurzamen.

Den Bosch wil in 2050 CO₂-neutraal zijn. Om die doelstelling te bereiken zijn vijf wijken in de gemeente aangewezen als pilotbuurten voor alternatieven voor aardgas. Dat zijn Zuid, Hintham, Sparrenburg, de Buitenpepers en 't Zand. „Niet alleen 't Zand, maar ook de vier andere buurten zullen profiteren van de stappen die gezet worden en de kennis die in 't Zand wordt opgedaan”, aldus wethouder Van der Geld in een brief aan de gemeenteraadsliden.

► 't Ecozand is een van de proeftuinen die rijksgeld krijgen